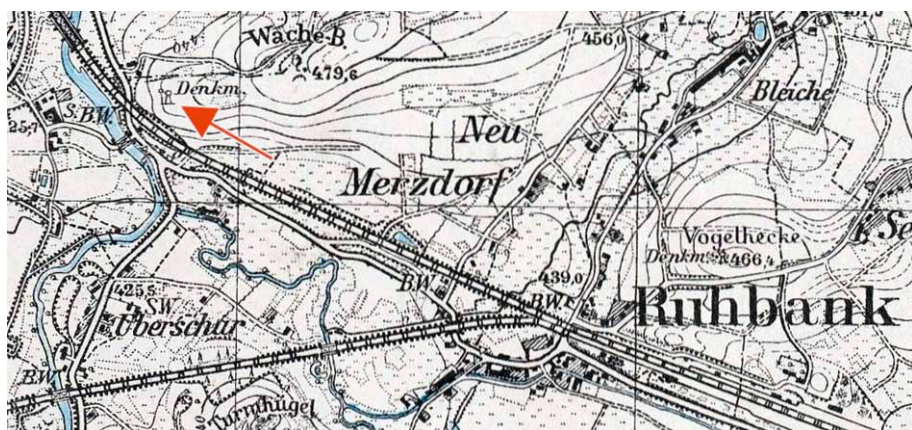

Zagadkowy pomnik z Sędziszawia

W lipcowym numerze pisma „Na Szlaku” opisałem sędziszawski pomnik Bitwy Narodów i cesarza Wilhelma II będący przykładem interesującego i bardzo dobrze zachowanego upamiętnienia z terenu powiatu kamiennogórskiego. Warto jednak zauważyć, że niecałe półtora kilometra dalej, również na terenie dzisiejszego Sędziszawa (niem. *Ruhbank*), zachował się jeszcze jeden pomnik, który jest dla mnie pewną zagadką.

Na jego lokalizację natrafiłem na archiwalnych mapach *Meßtischblatt*, które odpowiedni symbol ukazują na zboczu bezimiennego dziś wzniesienia noszącego przed wojną nazwę *Wache Berg*. Miejsce to znajduje się kilkadziesiąt metrów na północny wschód od charakterystycznego przejazdu, gdzie droga krajowa numer 5 przecina linię kolejową z Wałbrzycha do Jeleniej Góry. Sam pomnik zlokalizowany jest kilkadziesiąt metrów od granicy miejscowości: dziś Sędziszawia i Marciszowa, a niegdyś *Neu-Merzdorf* i *Ober-Merzdorf*.

Dotarcie w to miejsce nie stanowi problemu. Jednakże chciałbym zwrócić uwagę na fakt, że obecnie zbocza tej góry wykorzystywane są jako pastwisko, na którym prowadzony jest swobodny wypas bydła, w tym byków. Odwiedzając ten teren, warto więc zachować pewną ostrożność.

Sam pomnik zachował się w dość kiepskim stanie. Ma on kształt ściętego ostrosłupa czworokątnego o szerokości boku 100 cm u podstawy oraz 50 cm u góry, jego wysokość to 230 cm. Na wierzchołku znajduje się kilkunastocentymetrowy pręt stalowy o średnicy dwóch centymetrów, który zapewne podtrzymywał jakiś element wieńczący całość. Na boku skierowanym ku drodze widać też prostokątne zagłębienie o wymiarach 18×11 cm, jak gdyby po małej tablicy. Podstawa o wymiarach 2×2 metry również ma formę ostrosłupa czworokątnego, jednak o bardzo małym kącie nachylenia boków. Obelisk oraz podstawa wykonane zostały ze słabego betonu, który na przestrzeni lat uległ zwietrzeniu i dziś odpada całymi płatkami. Nigdzie nie widać śladów celowych uszkodzeń.

Fragment przedwojennej mapy Meßtischblatt z zaznaczoną lokalizacją pomnika

Marciszów, przejazd kolejowy w miejscu, gdzie droga krajowa nr 5 przecina linię kolejową z Wałbrzycha do Jeleniej Góry. W zaroślach na wzgórzu po lewej stronie znajdziemy opisywany tu pomnik

branych dotąd informacji nie potrafię ustalić, czego dotyczyło to upamiętnienie. Niewątpliwie nie był to pomnik poświęcony żołnierzom poległym w czasie Wielkiej Wojny, gdyż takowy wzniesiono w 1920 roku w centrum Sędziszawia i wryto na nim nazwiska mieszkańców wiosek Ruhbank i Neu-Merzdorf.

Liczę więc na to, że ktoś z Czytelników pisma „Na Szlaku” ma jakieś informacje na temat opisywanego tu obiektu i pomoże mi ustalić przeznaczenie tego zagadkowego pomnika z Sędziszawia.

Marian Gabrowski

Choć o pomnik pytałem mieszkańców pobliskiego gospodarstwa, to nie udało mi się uzyskać bliższych informacji na jego temat. Z rozmowy wynikało jedynie, że niegdyś miały znajdować się tu jakieś napisy. Niestety ja dziś nie potrafię dostrzec już śladów żadnych liter.

Poza kilkoma mapami, które ukazują w tym miejscu symbol pomnika, żadne z innych znanych mi źródeł nie wspomina o tym obiekcie. Dlatego na podstawie ze-

Zagadkowy pomnik z Sędziszawia widziany od przodu